

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. I. Varia Auhorum responsa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

subjecto) sub ratione mutabilitatis, nego min. & consequentiam.

6. Objc. tertio. Conclusio Theologica est propositio credita: ergo non est scita: ergo nec habitus Theologiae est scientificus. Antecedens probatur: propositio Virtualiter revelata creditur fide divinâ: utpote ad quam sufficit revelatio virtualis, juxta ea quæ Thomistæ tradunt in Tract. de fide: sed conclusio Theologica est virtualiter revelata, ut supponitur: ergo creditur fide divinâ.

Confirmatur primò. Ita se habent principia credita ad suam conclusionem, sicuti se habent principia opinativa ad suam: sed principia opinativa non nisi opinativam conclusionem producant: ergo etiam principia credita non producant nisi conclusionem creditam. Confirmatur secundò. Hæresi non nisi fides opponitur: sed hæresi opponitur conclusio Theologica: ergo conclusio Theologica magis est actus fidei, quam scientiæ. Minor probatur: qui negaret conclusionem Theologicam: v. g. quòd Christus sit risibilis, esset hæreticus: ergo hæresis opponitur conclusioni Theologica.

R. neg. antec. de propositione formaliter & quantum Theologica, quia aliud est motivum formale fidei, aliud Theologiæ. Ad prob. dist. maj. Propositio virtualiter revelata creditur fide divinâ, quando ratio assentiendi immediata est divina revelatio conc. quando ratio formalis & immediata as-

sentendi est connexio medii cum extremis, nego maj. sed conclusio Theologica est virtualiter revelata: ita ut divina revelatio sit formalis ratio assentiendi, nego, ut connexio medii cum extremis conc. min. & neg. consequentiam.

Ad primam Confirmationem nego maj. Disparitas est multiplex. Nam primò fides divina non est discursiva, sicut opinio, adeoque inepta ad parandam conclusionem. Secundò principia fidei divina credita certificant intellectum de sua subordinatione ad scientiam DEI & Beatorum; & sic sufficiunt, ut ex iis deduci possit conclusio scientifica: hoc autem non potest opinio. Tertio. Conclusioni Theologicae tantum pro hoc statu & accidentaliter ex conditione subjecti, non autem per se primò essentialiter convenit, ut sua principia sint fide divinâ credita, cum ex se possent esse clarè visa: atqui conclusioni opinativa per se essentialiter convenit, ut habeat principia opinativa. Ad 2. Confirmationem dist. maj. hæresi non nisi fides opponitur formaliter & immediatè conc. virtualiter & mediatè nego. Et ad prob. qui negaret conclusionem Theologicam esset hæreticus formaliter neg. illatum, mediatè & virtualiter conc. Nam qui contradicit consequenti, contradicit etiam antecedenti: cum ergo antecedens in discursu Theologico sit de fide, idcò qui negaret conclusionem Theologicam, argueretur etiam negare promissam, quæ est de fide.

ARTICULUS III.

Quomodo inevidentia non obstat Theologia ad salvandam rationem Scientiæ.

SUMMARI A.

1. Difficultas de evidentia Theologiæ.
2. Reijcitur evidentia luminis supernaturalis, vel naturalis Theologiæ.
3. Sola certitudo non sufficit ad rationem scientiæ.
4. Exponitur evidentia radicalis Thomistarum.
5. Sufficit scientia inferiori evidentia scientiæ superioris.
6. Quomodo conclusio Theologica Viatoris per se exigat obscuritatem principiorum.
7. Sitno necesse evidentiam è scientia DEI in Theologiam Viatorum derivari?

1. POTISSIMA difficultas, initio prioris articuli indicata, consistit in hoc discursu: Omnis scientia est habitus evidens: Theologia non est habitus evidens, quia non resolvit suas conclusiones in principia per se nota: sed tantum in propositiones fidei, quæ sunt essentialiter obscuræ: ergo Theologia non est scientia.

§. I.

Varia Authoram responsa.

2. Respondent primò Franc. de Marchia & Henri-
cus cisarus à Reding & Mastro hic a. 1. neg. min. & ille quidem dicit, ipsos articulos fidei supposito semel assensu fidei, fieri lumine naturali evidentem penetrabiles. Iste (ut refert Scot. in 3. de 24.) dicebat, ex ipso lumine fidei per frequens exercitium in Theologis nasci tertium quoddam

lumen supernaturale, medium inter lumen fidei & lumen gloriæ, quo mediante Theologus evidentes cognoscit articulos fidei.

Sed uterque docendi modus à Theologis passim reijcitur: nam primò manifestè contradicit Si Scripturæ & Apostolo 1. Cor. 13. dicenti, nos nunc ambulare per speculum in enigmate. Secundò. Assensus fidei in statu viæ est liber & merito-rius: sed talis non est assensus evidens, cum evidentia objecti pariat determinationem ad assensum. Tertio repugnat experientia: quis enim exercitatissimus Theologorum unquam expertus est tale lumen vel evidentiam de mysterio Trinitatis, Incarnationis &c. cum Paulus Apostolus Magister Theologorum dicat. Se pro hoc statu illa cognoscere in enigmate? Quarto. Non est assignabilis causa talis luminis supernaturalis: non assensus fidei, cum sit impossibile, ut notitia intrinsecò obscura pariat claram cognitionem, tanquam effectum contrarium. Non naturale lumen intellectus, cum omnis effectus supernaturalis sit ipsi improporionatus, & supra vires ipsius.

Respondent secundò Zumel, Fasolus, Canus de locis Theologicis c. 2. neg. maj. & dicendo, non evidentiam, sed certitudinem esse de essentia scientiæ, ideoque Theologiam, utpotè summa certitudine præditam, non obstantem inevidentiâ pertinere ad clarum scientiarum. His accedit Illustrissimus Reding. a. 2. cont. 3. & dela Moneda a. 2. affirma-

affirmantes, quod evidentiā principiorum in scientiis etiam naturalibus ad scientificum assensum non se habeat formaliter & essentialiter, sed tantum causaliter; nec sine fundamento auctoritatis, & rationis petita ex philosopho in 2. post. c. 2. ubi dicit: *Perfekte rem scire unusquisque nescitur, quando causam, per quam res est, ita cognoscit, ut non posse omnino aliter rem se habere credat.* Si ergo hæc causæ certitudo & necessitas aliunde, quam per evidentiā haberi possit, quid obstabit, quin etiam sine evidentiā scientia haberi possit. Atqui licet hæc certitudo in naturalibus scientiis haberi nequeat, nisi cum sit resolutio in principia per se nota: (unde merito antiqui Philosophi divinatorum expertes requisierunt ad scientiam non in sensu formali, sed causali) tamen Theologia summam certitudinem obtinet etiam sine evidentiā, eod quod ipsius principia sint assensus fidei sub motivo veritatis divinæ tam in cognoscendo, quam dicendo, infinite infallibilis.

Contra hæc sententiam pugnat Mastrius primò, quod licet scientia per certitudinem sufficienter distingatur ab opinione, à fide tamen non nisi per evidentiā intrinsicè per se primò distinguitur: fides enim Divina majorem obtinet certitudinem, quam ipsa Theologia, neque tamen exinde fortitur prædicatum differentiale scientiæ. Sed facile respondet de la Moneda, non quamlibet certitudinem esse essentialē scientiæ, sed mediatam; sicuti nec quælibet evidentiā, sed mediata & deducta scientiis convenit; unde sicuti ab habitu primorum principiorum sufficienter distinguitur scientia, quod ille habeat evidentiā immediatam, ista mediatam, sic etiam sufficienter à fide distinguitur, quod ista immediatam, illa verò habeat certitudinem mediatam.

Contra tamen est secundò. Scientia cum sit maxima perfectio intellectus, ex suo intrinseco sine habeat latere intellectum secundum connaturalem appetitum ipsius: atqui connaturalis appetitus, inclinatio et exigentia intellectus est, veritatem perspicue & clarè cognoscere, non ex alieno testimonio (urbenè loquitur Mastrius) sed rem in se ipsa cernendo & intuendo, unde experimur nunquam quiescere intellectum, quousque rem in se ipsa cernat & intueatur: ergò scientia ex intrinseco suo sine habeat, quod sit evidens.

Contra est tertio. Quod S. D. hic a. 2. in c. propter evidentiā principiorum in superiori scientia Theologiæ tribuat rationem scientiæ non propter solam certitudinem. Ad argumentum ex Philosopho petium. Resp. sensum esse, quod tunc aliquis rem perfectè sciat, quando causam rei ita cognoscit, ut non posse omnino rem aliter se habere credat (hoc est sentiat) cognitione fatiativa intellectus & distinctivà ab omni alio assensu, non autem cognitione certà, qualem etiam habere potest fides.

Respondet tertio. Cajetanus cum plerisque Thomistis: scientia est habitus evidens evidentiā vel formali excludente omnem prorsus inevidentiā, vel radicali excludente tantum inevidentiā privativam, non autem negativam, conc. evidentiā tantum formali, nego maj. sed Theologia non est evidens, evidentiā formali excludente omnem

inevidentiā, conc. evidentiā radicali, excludente tantum inevidentiā privativam, non autem negativam, nego min. & consequentiam. Item ad probationem: Theologia non resolvit suas conclusiones in principia per se nota pro statu viæ, & in intellectu viatoris, concedo in statu patriæ & in intellectu comprehensoris, nego: ibi enim, sunt manifesta, & per se nota per scientiam beatam.

Sensus est: quod aliquando scientia ex proprii luminis efficacia suas veritates resolvit in principia per se nota, & hæc appellatur evidentiā formalis & actualis; aliquando supponit sua principia tanquam demonstrata & manifestata per lumen superioris alicujus scientiæ, habet tamen intrinsecam inclinationem, ut conjungatur & continuetur cum scientia superiori, atque ex tali conjunctione suorum principiorum, & consequenter conclusionum, intrinsecam evidentiā sortiatur, & hæc est evidentiā radicalis. Prima evidentiā propria est scientiis subalternantibus, altera subalternatis. Rursus potest aliqua cognitio vel habitus ex vi sui motivi formalis intrinsicè exigere obscuritatem, sicut fides tam humana quam Divina, & illa obscuritas dicitur privativa, hoc est, privativè & repugnantè excludens evidentiā objecti: aliquando potest actu & permittivè habere obscuritatem propter accidentalem conjunctionem cum aliquo subjecto, vel statu exigente obscuritatem; ita tamen, ut illam inevidentiā ab intrinseco non exigar, sed æquè possit admittere evidentiā, si in alio statu, & subjecto aliter dispositio collocetur, quæ est inevidentiā negativa.

Hoc igitur modo Thomistæ docent, Theologiam Viatoris esse inevidentem, quia non ex intrinseca vi & exigentia revelationis virtualis, seu motivi formalis excludit evidentiā conclusionum, nec ab intrinseco petit suas conclusiones deducere ex obscuris principiis fidei, sed hoc ipsi accidentaliter competit, quia reperitur in subjecto hominis Viatoris, cujus status exigit ambulare per speculum in ænigmate. Si verò collocetur in intellectu hominis beati, statim exuta accidentaliter obscuritate, fiet formaliter evidens, & evidentes deducet conclusiones ex principiis clarè visis: Quæ responsio est bona.

§. II.

Nostra resolutio & solutio objectionum.

CLarius tamen, & brevius ex S. D. hic in c. dist. 5. maj. scientia est evidens per evidentiā vel propriam, vel scientiæ superioris concedo. semper per propriam, nego, vel quod idem est, est evidens per resolutionem in principia per se nota, vel lumine proprio, vel superioris scientiæ, conc. semper proprio, nego. Theologia nostra non est evidens per resolutionem in principia sibi per se nota, conc. superiori scientiæ DEI & Beatorum, cui subordinatur, nego min. & consequentiam.

Opponit primò de la Moneda. Conclusio Theologica viatoris qua talis per se exigit procedere ex principiis inevidentibus: ergò est intrinsicè inevidens. Anteced. probatur: exigit procedere à principiis à Viatore cognitis, sed hæc sunt intrinsicè obscura.

Con-